

***Priežu rūsganās zāglapsenes
(Neodiprion sertifer Goeffr.)
savairošanās prognozes 2005. gadam
Valkas un Venspils rajonos***

Dr.biol. A.Šmits
LVMI "Silava"

Problēmas nostādne

27.01.2005.

Problēmas nostādne

Kāpuri šķiļas no olām
maiņa sākumā un
barojas līdz jūlija
beigām, augusta
sākumam

Visu attīstības laiku
kāpuri barojas
kolonijās

27.01.2005.

- Lielākās savairošanās reģistrētas jau no pagājušā gadsimta sākuma
 - Ø 1905.-1908. gads
 - Ø 1917.-1919. gads
 - Ø 1928.-1931. gads
 - Ø 1936.-1938. gads (apmeram tajā pašā reģionā, kuru skārusi pašreizējā savairošanās Kurzemē)
 - Ø 1947.-1949.; 1951-1952. gads (audzes bojātas apmēram 30000 ha, pielietota avio apstrāde)
 - Ø 1959-1961. gads (skartas apmēram tas pašas platības, kas šobrīd)
 - Ø 1970.-1972. gads (skartas apmēram tas pašas platības, kas šobrīd)
 - Ø 1981.-1984. gads

Vēsture

- Reģioni, kurus skārusi pašreizējā savairošanās zināmi, kā riska audzes. Šajos reģionos reģistrētas arī citu skuju grauzēju kaitēkļu savairošanās:

Ø Priežu sprīžotājs (*Bupalus piniarius* L.) – 1938., 1949., 1966.-1967., 1972.-1976., 1979.-1983., 1989.-1993., 2000. gados

Ø Priežu pūcīte (*Panolis flammea* Den. et Schiff.) – 1923.-1924. gados

Ø Priežu parastā zāglapsene (*Diprion pini* L.) – 1925.-1927. gados

Ø Eglu mūķene (*Lymantria monacha* L.) -1911.-1912.gados

Darba uzdevumi

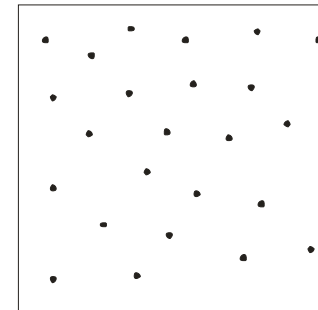

- vasaras beigās (augustā)
 - jāapseko audzes novērtējot defoliāciju,
 - novērtēt kaitēkļa blīvums, pēc zemsegā atrasto kokonu daudzuma,
 - jāievāc materiāls laboratoriskajiem pētījumiem;
- rudenī jāveic laboratoriskie pētījumi
 - kokoni jāaudzē laboratorijā, lai noteiktu kokonu parazitēšanas procentu, dzimumu attiecību, diapauzējošo eonimfu daudzumu
 - preparēt izlidojušās zāglapsenes mātītes, lai noteiktu to potenciālo auglību, kā arī tiek noteikta faktiskā auglība laboratorijas apstākļos
 - Jāizveido provizoriskās prognozes
- pavasarī pirms olu šķilšanās jānovērtē olu blīvums koku vainagos un to parazitēšanas procents, jāveido gala prognozes un jānovērtē audžu intensīvas defoliācijas risks.

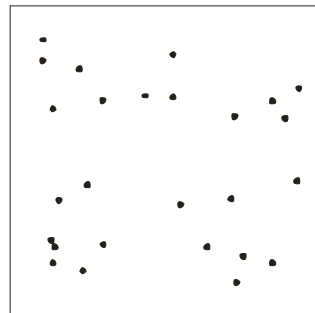
Kokonu izvietojums zemsegā

– Simetrisks

– Nejaušs

– Agregēts

Kokonu uzskaitē

Kokoni atrodami augstā.

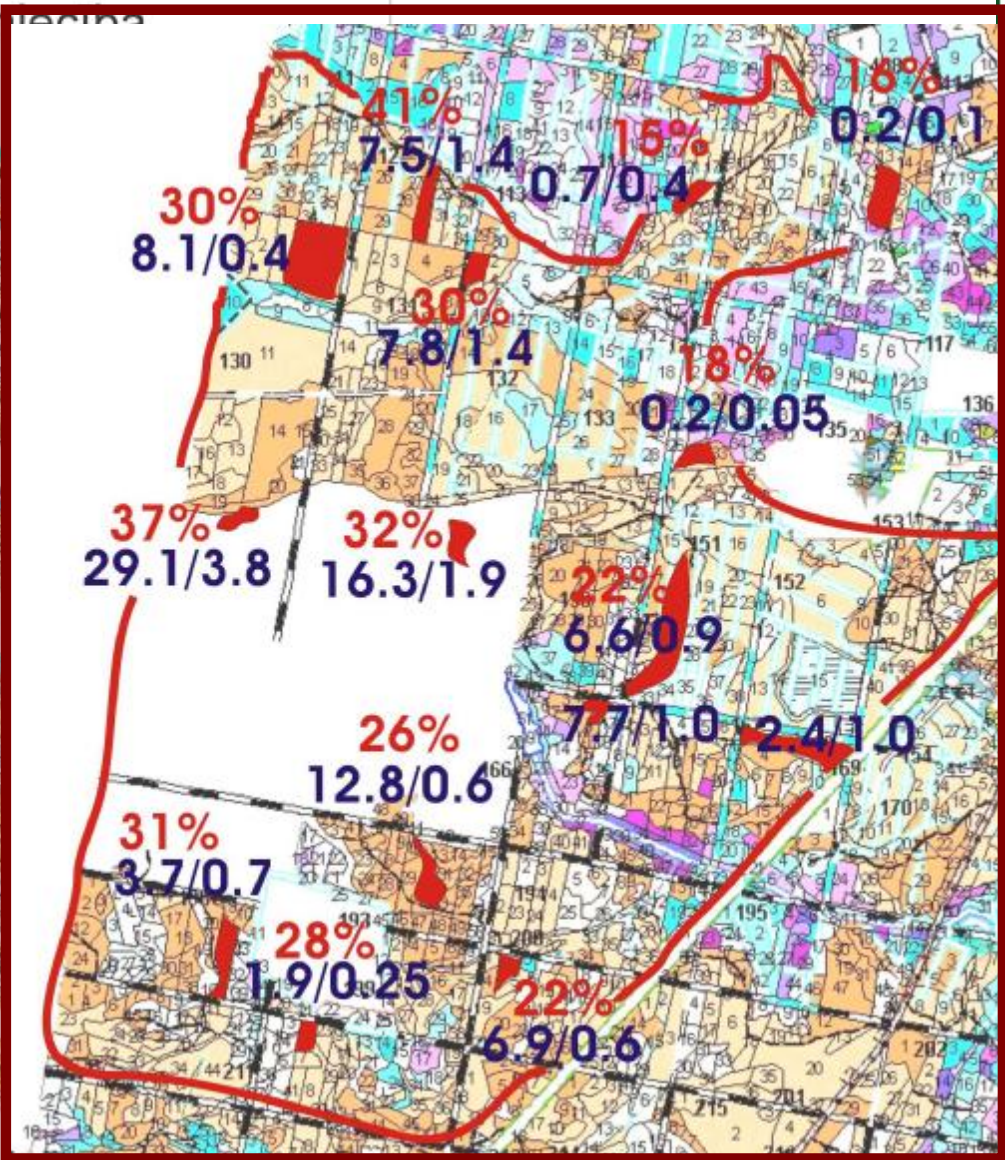
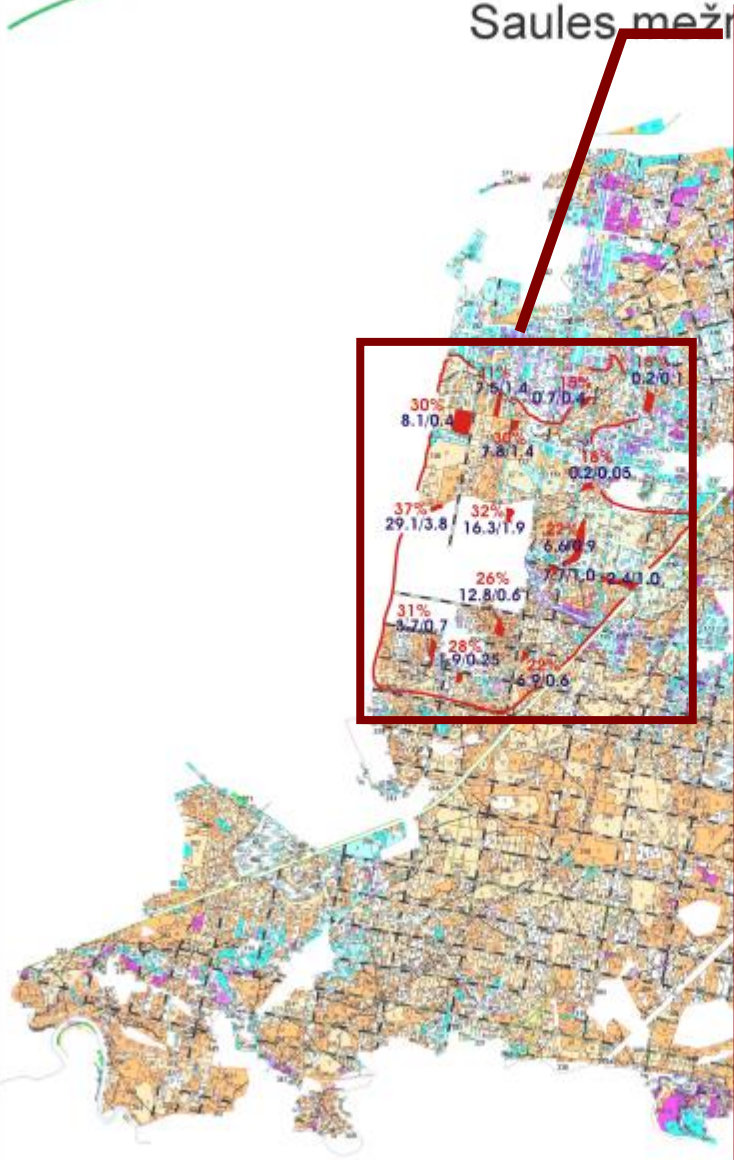
Vairums kokonu atrodami
pie stumbra pamatnes

27.01.2005.

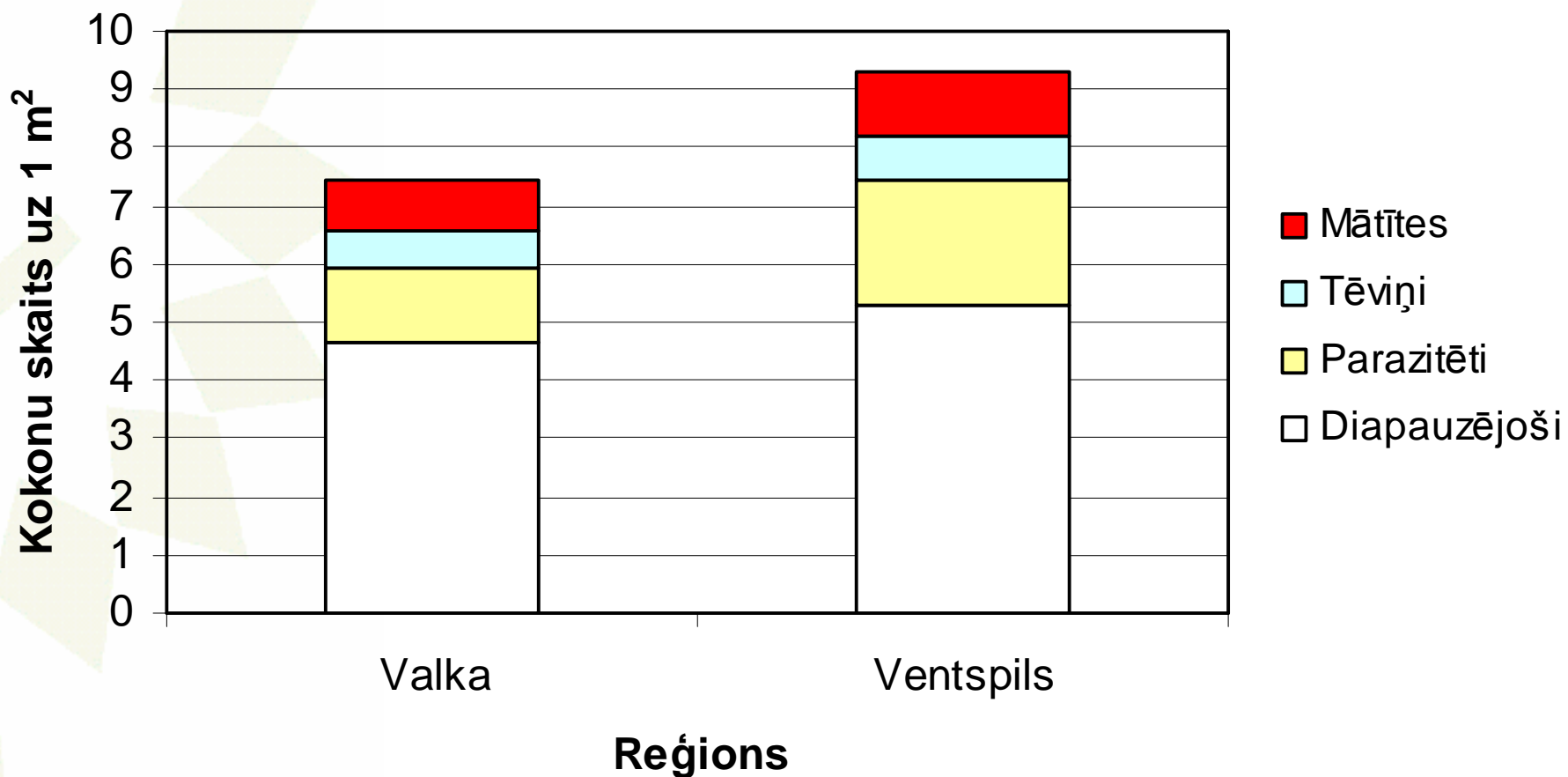
Kokonu blīvums zemsegā

Saules mežniecība

27.01.2005.

Izlidojušo mātīšu daudzums

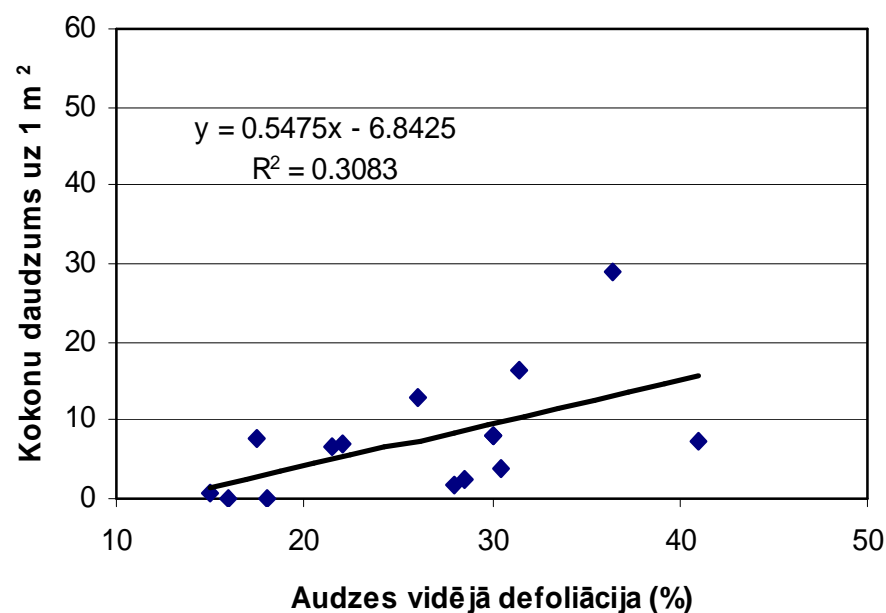

27.01.2005.

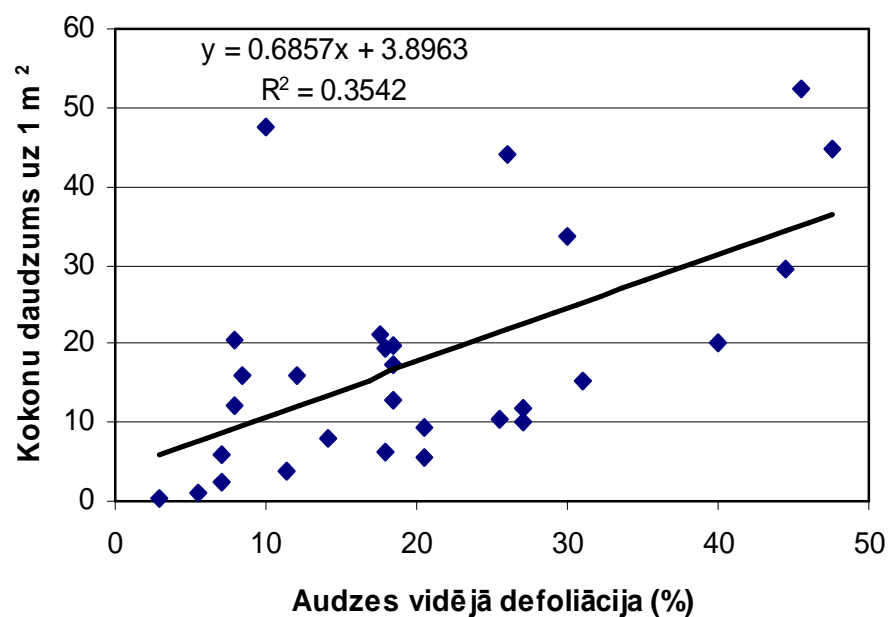
Defoliācija un kokonu daudzums zemsegā

Sakarība starp audzes defoliāciju un kokonu bīvumu zemsegā Valkas teritorijā

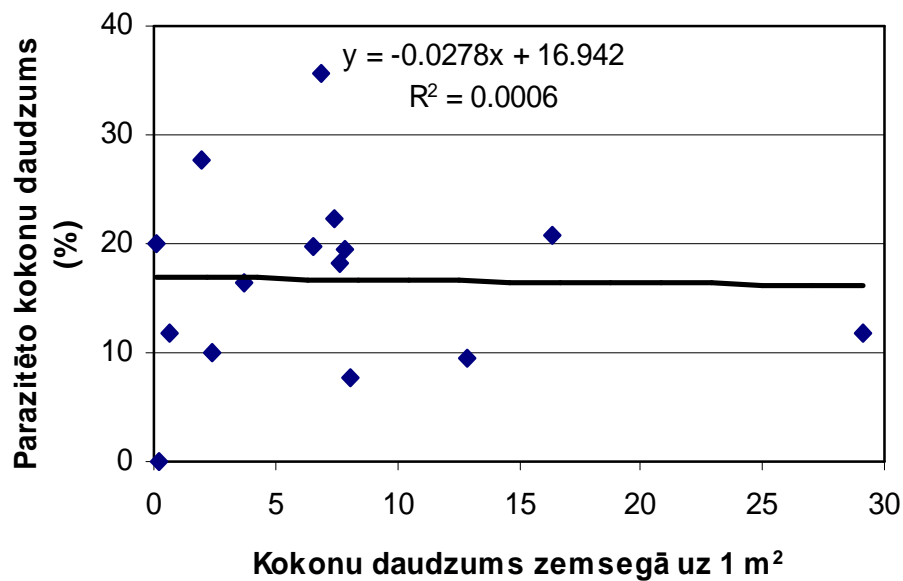
Sakarība starp audzes defoliāciju un kokonu bīvumu zemsegā Ventspils teritorijā

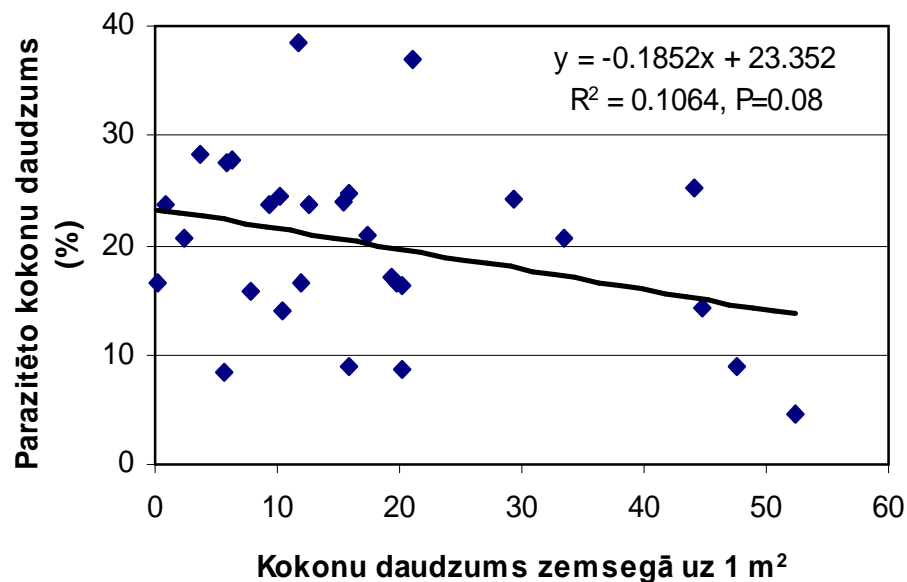
Kokonu daudzums un parazītu daudzums

Sakarība starp kokonu bīvumu zemsegā un parzītēto kokonu daudzumu (%) Valkas teritorijā

Sakarība starp kokonu bīvumu zemsegā un parzītēto kokonu daudzumu (%) Ventspils teritorijā

Jaunā paaudze

Mātīte.

Redzamas arī olas, kas
iezāgētas skujā.

Lido septembra sākumā-
septembra vidū

27.01.2005.

Paraugu ievākšana

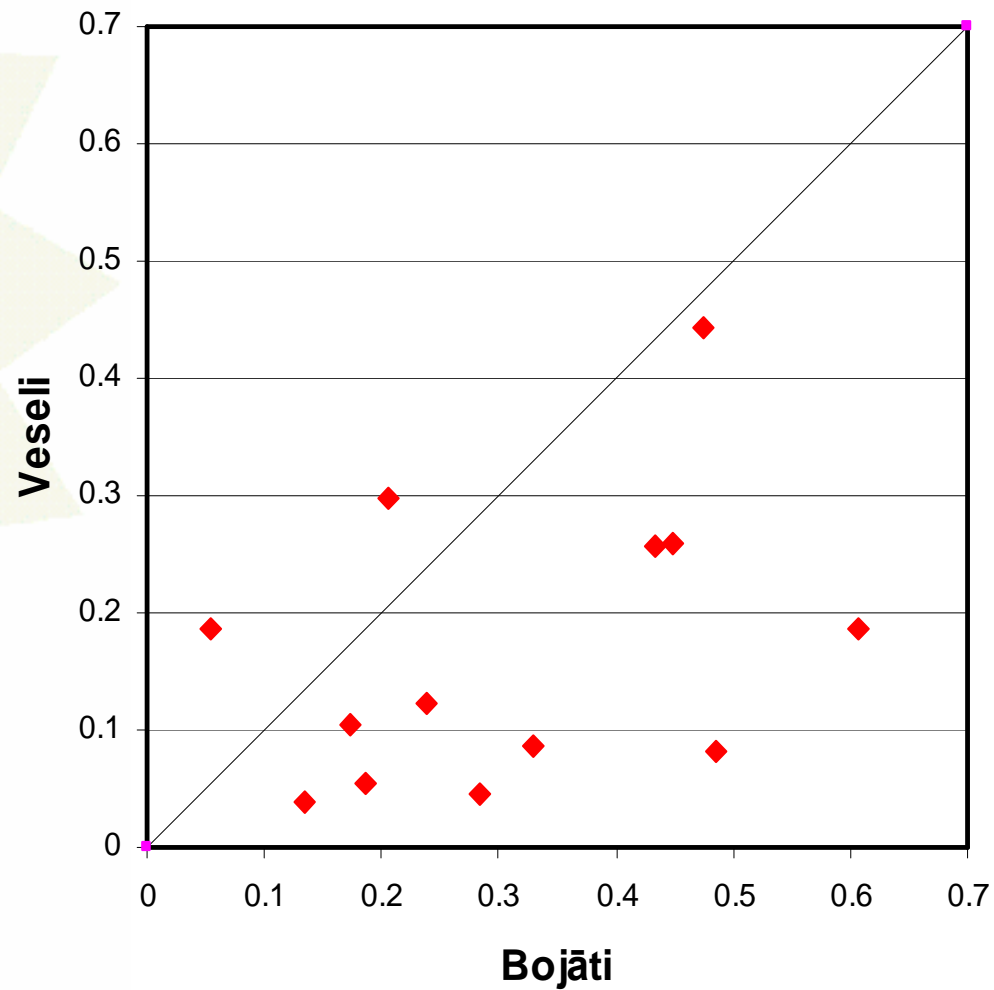
Olu daudzums uz jaunajām skujām (1/2 no konkrēta parauglaukuma)

Vetspils	5	6	BAB	88	31	127
Vetspils	5	7	BAB	114	0	0
Vetspils	5	8	BAB	46	9	25
Vetspils	5	9	BAB	86	0	0
Vetspils	5	10	BAB	96	0	0
Vetspils	5	11	BAB	72	10	79
Vetspils	5	12	BAB	174	0	0
Vetspils	5	13	BAB	68	16	104
Vetspils	5	14	BAB	54	4	14
Vetspils	5	15	BAB	146	0	0
Vetspils	5	16	BAB	112	0	0
Vetspils	5	17	BAB	148	2	17
Vetspils	5	18	BAB	138	0	0
Vetspils	5	19	BAB	128	0	0
Vetspils	5	20	BAB	152	30	138
Vetspils	5	21	BAB	88	0	0
Vetspils	5	22	BAB	108	0	0
Vetspils	5	23	BAB	78	0	0
Vetspils	5	24	BAB	116	0	0
Vetspils	5	25	BAB	160	15	82
Vetspils	5	26	BAB	94	20	134
Vetspils	5	27	BAB	56	0	0
Vetspils	5	28	BAB	46	0	0
Vetspils	5	29	BAB	142	0	0
Vetspils	5	30	BAB	60	0	0
Vetspils	5	31	BAB	96	26	123

27.01.2005.

Olu daudzums uz 1 skuju bojātiem un nebojātiem kokiem

27.01.2005.

Lēmuma pieņemšana

Aviācijas piesaistīšana (jā/nē)

Ārkārtas stāvokļa izsludināšana

Budžeta kalkulācija

Preparātu izvēle

Apstrādei pakļauto platību izvēle

Sagatavošanas darbi

Apstrāde

Ietekmes monitorings

Ietekmes uz nemērķa sugām izvērtējums

27.01.2005.

Paldies par uzmanību!

